

СЪОБЩЕНИЕ

за ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ

по ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

на **Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България** (версия 1.5 от 06.04.2022г.),

изготвена съгласно изискванията на глава шеста на Закона за опазване на околната среда и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на **планове и програми**

(Приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., Обн. ДВ бр.57 от 2 Юли 2004г., посл. изм. ДВ бр.70 от 7 Август 2020г.)

1 ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ НА НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (ВЕРСИЯ 1.5 ОТ 06.04.2022Г.)

ВЪЗЛОЖИТЕЛ	Министерски съвет - Управление на европейските средства
Пълен пощенски адрес:	1594 София, бул. „Княз Александър Дондуков“ №1 тел.: (+350 2) 940 29 99 e-mail: ms_register@government.bg
Лица за контакт:	Иван Иванов , директор дирекция „Централно координационно звено“ e-mail: i.ivanov@government.bg тел.: (+359 2) 940-20-59
	Цветелина Хинкова , държавен експерт, ЦКЗ, Администрация на МС e-mail: Tz.Hinkova@government.bg тел.: (+359 2) 940-30-15

2 ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПЛАНА

Националният план за възстановяване и устойчивост на Република България е стратегически документ, който дава общата рамка и ще се прилага за цялата територия на Република България, като степента на подробност достига до идентифициране на 47 реформи и 57 инвестиции по всички 12 компонента, насочени към постигане на основната цел за икономическо и социално възстановяване от кризата, като полага основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката, в контекста на амбициозните цели на Зелената сделка. Зеленият преход заема водещо място в българския План за възстановяване и устойчивост, като концентрира 53.66% от общите предвидени разходи. По този начин България допринася за изпълнение на общоевропейските цели за постепенна декарбонизация чрез създаване на условия за ускорено внедряване на възобновяеми енергийни източници на водород, засилени действия за повишаване на енергийната ефективност на икономиката и устойчива мобилност.

2.1 ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ НА ПЛАНА

Времевите рамки на **Национален план за възстановяване и устойчивост** са: 1 февруари 2020 – 31 август 2026 г., съгласно чл. 17, пар. 2 и чл. 18, пар. 4 от Регламент (ЕС)

2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на *Механизъм за възстановяване и устойчивост*.

Разглежданият период от време, за който ще бъдат оценявани положителни и отрицателни въздействия в Екологичната оценка е периодът от 2021 до 2026 г., за който НПВУ следва да стимулира растежа и устойчивостта на нашата икономика, съвместно с доброто състояние на околната среда на територията на Република България и в който период ще се осъществяват предвидените по **Плана** реформи и инвестиции.

2.2 ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ

Национален.

2.3 ЗАСЕГНАТИ ЕЛЕМЕНТИ ОТ ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА НАТУРА 2000

Докладът за ЕО е разработен в обхвата на изискванията на чл. 17, ал. 1 на Наредба за ЕО и в съответствие с дадените указания от МОСВ (писмо изх. № ЕО-15/11.10.2021 г. В писмото е изразено становище, според която НПВУ на Република България **няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Natura 2000.**

С писмо изх. № ЕО-15/22.06.2022 г. на МОСВ е изразено становище по актуализирано задание за обхват и съдържание на доклада за ЕО на НПВУ на Република България (*версия 1.5 от 06.04.2022 г.*), с което е потвърдена преценката за вероятната степен на отрицателно въздействие на Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България.

2.4 ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНА

Основната цел на Национален плана за възстановяване и устойчивост на Република България е да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от COVID-19 пандемия. В преследването на тази цел в Плана са групирани набор от мерки и реформи, които имат съществен принос към възстановяване на потенциала за растеж на икономиката, да го развият и повишат като осигурят устойчивост на негативни външни въздействия. В дългосрочен план е залегнала стратегическата цел за конвергенция на икономиката и доходите до средноевропейските. Същевременно Планът полага основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката, в контекста на амбициозните цели на „Зелената сделка“ за създаването на по-устойчива, справедлива и успешна икономика.

➤ **Зеленият преход** заема водещо място в **Национален плана за възстановяване и устойчивост**, като концентрира **53.66%** от общите предвидени разходи. По този начин България допринася за изпълнение на общоевропейските цели за постепенна декарбонизация. При това, усилията са насочени в три основни направления:

- (i) *създаване на условия за ускорено внедряване на възобновяеми енергийни източници и водород;*
- (ii) *засилени действия за повишаване на енергийната ефективност на икономиката;*
- (iii) *устойчива мобилност.*

Делът на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия възлиза на 21.6% през 2019 г., като този показател страната продължава да се представя по-добре от ЕС (18.9% средна стойност за ЕС през 2019 г.), надхвърляйки значително и националната цел по стратегия „Европа 2020“ (16% за 2020 г.). Стремехът за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. (**Регламент (ЕС) 2021/1119** на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 година за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата) обаче предполага значителни допълнителни усилия за повишаване на дела на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия.

Управлението на водите и опазването и възстановяването на биологичното разнообразие са ключови усилия в допълнение към усилията за декарбонизация на икономиката и в контекста на целите на „Зелената сделка“, залага постигане на следните крайни резултати:

- ❶ **26%** – дял на енергията от възобновяеми източници в брунтното крайно потребление на енергия през 2024 г.
- ❷ **10%** – кумулативно намаление на енергийната интензивност на икономиката за периода 2021-2024 г.
- ❸ **10%** – кумулативно намаление на въглеродната интензивност на икономиката за периода 2021-2024 г.

➤ **Цифровият преход** е поставен на високо равнище в **Национален план за възстановяване и устойчивост**, като в тази област са концентрирани почти 1/4 (**23.6%**) от общите предвидени инвестиции. При това, усилията са насочени в четири основни направления:

- (i) *разгръщане на широколентова инфраструктура;*
- (ii) *повишаване на цифровите умения на населението;*
- (iii) *ускоряване внедряването на цифрови технологии в предприятията;*
- (iv) *разгръщане на електронното управление и електронни услуги.*

Поставените цели са с хоризонт до 2025г.:

- ❶ **100%** достъп на домакинствата до високоскоростна цифрова свързаност;
- ❷ **50%** дял от населението с поне основни умения в областта на цифровите технологии;
- ❸ **35%** внедряване на цифрови технологии в предприятията (DESI¹).

Принудителното физическо дистанциране в резултат от разпространението на COVID-19 подчерта важността от изграждане на информационно общество, активно възползващо се от възможностите, които цифровите технологии предоставят, като изведе на преден план нуждата от ускорение и финализиране на цифровизацията на публичните услуги. Същевременно, ефективното оползотворяване на предимствата на електронното управление и възползването на населението от цифровите административни услуги изисква ускорено въвеждане на национална схема за електронна идентификация. Преобразуването на публичната администрация, включително цифровизацията на правосъдните системи, чрез използването на нови поколения цифрови инструменти ще подобри административните процеси и ще улесни онлайн взаимодействието с гражданите и предприятията.

2.5 ФИНАНСИРАНЕ НА НПВУ

Националният план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) представя вижданията на правителството на Република България и обществото за начина, по който трябва да бъдат адресирани структурни проблеми в икономиката чрез вътрешно съгласувана и последователна комбинация от реформи и инвестиции. В тази връзка представените намерения се разглеждат в комбинация с паралелно планираните действия в рамките на Кохезионната политика на Европейския съюз – както по линия на допълнителното финансиране за програмен период 2014-2020 г. (REACT EU), така и в пакета стратегически документи (Споразумение за партньорство и програмите към него) за следващия програмен период.

2.6 ОБХВАТ

Националният план за възстановяване и устойчивост на Република България стъпва на **Националната програма за развитие „България 2030“**, която е рамков

¹ DESI (Digital Economy and Society Index) - индекс на цифровата икономика и общество. Съставен индекс, който обобщава съответните показатели за цифровите резултати на Европа и проследява развитието на държавите-членки на ЕС в областта на цифровата конкурентоспособност.

стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, определящи визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Зададените крайни цели и задачи за изпълнение в Плана са структурирани в четири стратегически стълба, всеки с по 3 компонента – Таблица 2.6-1.

Таблица 2.6-1 – Обхват и структура на Национален план за възстановяване и устойчивост.

Стълб	Кратко описание	Компоненти	Дял от Ресурсите на Плана(*)
 Иновативна България	Повишаване на конкурентоспособността на икономиката и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж чрез мерки в сферата на образованието, цифровите умения, науката, иновациите, технологиите и взаимовръзките между тях	1-Образование и умения 2-Научни изследвания и иновации 3-Интелигентна индустрия	25.3%
 Зелена България	Устойчиво управление на природните ресурси, позволяващо задоволяване на текущите нужди на икономиката и обществото, при запазване на екологичната устойчивост, така че тези потребности да могат да продължат да бъдат удовлетворявани и в дългосрочен план.	4-Нисковъглеродна икономика 5-Биоразнообразие 6-Устойчиво селско стопанство	41.9%
 Свързана България	Осигуряване на предпоставки за повишаването на конкурентоспособността и устойчивото развитие на районите на страната, каквито са подобряването на транспортната и цифрова свързаност, както и насърчаването на местното развитие, стъпвайки на специфичния местен потенциал.	7-Цифрова свързаност 8-Транспортна свързаност 9-Местно развитие	18.3%
 Справедлива България	Фокус върху хората в неравностойно положение за постигане на по-включващ и по-устойчив растеж и споделен просперитет за всички, както и с акцент върху изграждането на ефективни и отговорни публични институции, чувствителни към бизнеса и гражданите.	10-Бизнес среда 11-Социално включване 12-Здравеопазване	14.6%

(*) – Процентите не са точно 100%, поради закръгляване на числата до десети.

Детайлната схема на Плана включва 47 реформи и 57 инвестиции по всички 12 компонента - Таблица 2.6-2, като в последната колона са показани отговорните за управлението и изпълнението на НПВУ ведомства и организации, съгласно Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1, т. 2 от **Постановление № 157 от 07.07.2022 г.** на Министерския съвет за определяне на органите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции (обн., ДВ, бр. 54 от 2022 г.)².

² В ПМС 157 предстоят промени с оглед новата структура на МС в служебното правителство.

Таблица 2.6-2 – Детайлна схема на Национален план за възстановяване и устойчивост.

Стълб	Реформа	Инвестиционни проекти	Времени график	Ресорни Министерства и ведомства*
Иновативна България	1–Образование и умения			
	Реформа на предучилищното, училищното образование и учене през целия живот.	-	Q4/2020-Q3/2023	МОН, МТСП
	Реформа във висшето образование.	1. STEM центрове и иновации в образованието.	2021-2026	МОН
		2. Модернизация на образователната инфраструктура.	2021-2026	МОН
		3. Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни.	2022-2026	МТСП
		4. Младежки центрове.	2022-2026	МОН
	2–Научни изследвания и иновации			
	Изпълнение на обща политика за развитие на научните изследвания, иновациите и технологиите в полза на ускорено икономическо и обществено развитие на страната.	5. Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации.	2022-2026	МИР, МОН
		6. Повишаване на иновационния капацитет на Българската академия на науките (БАН) в сферата на зелените и цифровите технологии.	2021-2026	БАН
	3–Интелигентна индустрия			
Изграждане на механизъм за привличане на индустриални инвестиции и развитие на индустриални екосистеми.	7. Програма за публична подкрепа за развитие на индустриални зони, паркове и сходни територии и привличане на инвестиции (AttractInvestBG).	2022-2026	МИИ, МИР	
	8. Програма за икономическа трансформация.	2021-2026	ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност“ (МИР)	

4 Нисковъглеродна икономика

Създаване на Национален фонд за декарбонизация.	-	Q3/2022 Q4/2024	МЕ, АУЕР
Улесняване и повишаване ефективността на инвестиции в енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.	-	Q3/2022	МРРБ
Разработване на дефиниция и критерии на "енергийна бедност" за домакинствата в Закона за енергетиката за целите на либерализацията на пазара и финансирането на проекти за енергийна ефективност.	9. Енергийна ефективност в сграден фонд.	2022-2026	МРРБ
	10. Програма за финансиране на единични мерки за енергия от възобновяеми източници в еднофамилни сгради и многофамилни сгради.	2022-2025	МЕ
	11. Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление.	2022-2025	МЕ, общини
Механизъм за финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми източници заедно със сметките за енергия.	-	Q2/2022 Q1/2023	МЕ, АУЕР
Обслужване на едно гише.	-	Q4/2022 Q4/2023	МРРБ, МЕ, АУЕР
Стимулиране на производството на електроенергия от ВЕИ.	12. Дигитална трансформация и развитие на информационните системи и системите реално време на Електроенергийния системен оператор в условията на нисковъглеродна икономика.	2021-2026	МЕ
Изготвяне и приемане на Национална пътна карта за подобряване на условията за разгръщане на потенциала за развитие на водородните технологии и механизмите за производство и доставка на водород.	13. Схема за подпомагане на пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз.	2022-2026	МЕ
Либерализация на пазара на електрическа енергия.	14. Схема в подкрепа на изграждането на минимум 1.4 GW ВЕИ и батерии.	2022-2026	МЕ
Развитие на нисковъглеродна икономика и създаване на Комисия за енергиен преход и изработването на Пътна карта към климатична неутралност.	-	Q2/2022 Q4/2022	МЕ, МОСВ
Декарбонизация на енергийния сектор.	15. Развитие на използването на геотермална енергия в България за производство на електрическа и топлинна енергия.	2022-2026	МЕ

Зелена България		16. Национална инфраструктура за съхранение на електрическа енергия от ВЕИ (RESTORE).	2022-2026	МЕ, Оператори на ВЕИ
	Подобряване на корпоративното управление на държавните компании в енергийния сектор.	-	Q3/2024	МЕ
	5-Биоразнообразие			
	Изграждане на структура за управление на Националната екологична мрежа.	17. Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения базирани на природата в опазването на защитените зони от мрежата "Натура 2000".	2022-2025	МОСВ, ИАГ
		18. Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС и целите на Европейския зелен пакт.	2022-2026	МОСВ, ИАГ
	6-Устойчиво селско стопанство			
Актуализиране на стратегическата рамка на аграрния сектор.	19. Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство.	2022-2025	МЗМ, ДФЗ	
	20. Дигитализация на процесите от фермата до трапезата.	2022-2025	МЗМ	
Свързана България	7-Цифрова свързаност			
	Разработване и прилагане на ефективна политическа и регулаторна рамка.	-	Q3/2020-Q4/2020	МТС
	Ефективно използване на радиочестотния спектър.	-	Q1/2021-Q2/2023	МТС
	Създаване на благоприятна инвестиционна среда.	21. Широкомасабно разгръщане на цифрова инфраструктура.	2022-2026	МЕУ, МТС
		22. Изграждане, развитие и оптимизация на цифровата ТЕТРА система и радиорелейна мрежа.	2022-2024	МВР
		23. Дигитална трансформация на Български пощи и предоставяне на комплексни услуги.	2022-2026	Български пощи ЕАД
8-Транспортна свързаност				
Актуализиране на стратегическата рамка на транспортния сектор.	24. Извършване на реформа в обслужването на пътници с железопътен транспорт в крайградските и междурегионални направления, чрез закупуване на нов подвижен състав.	2022-2026	МТС	

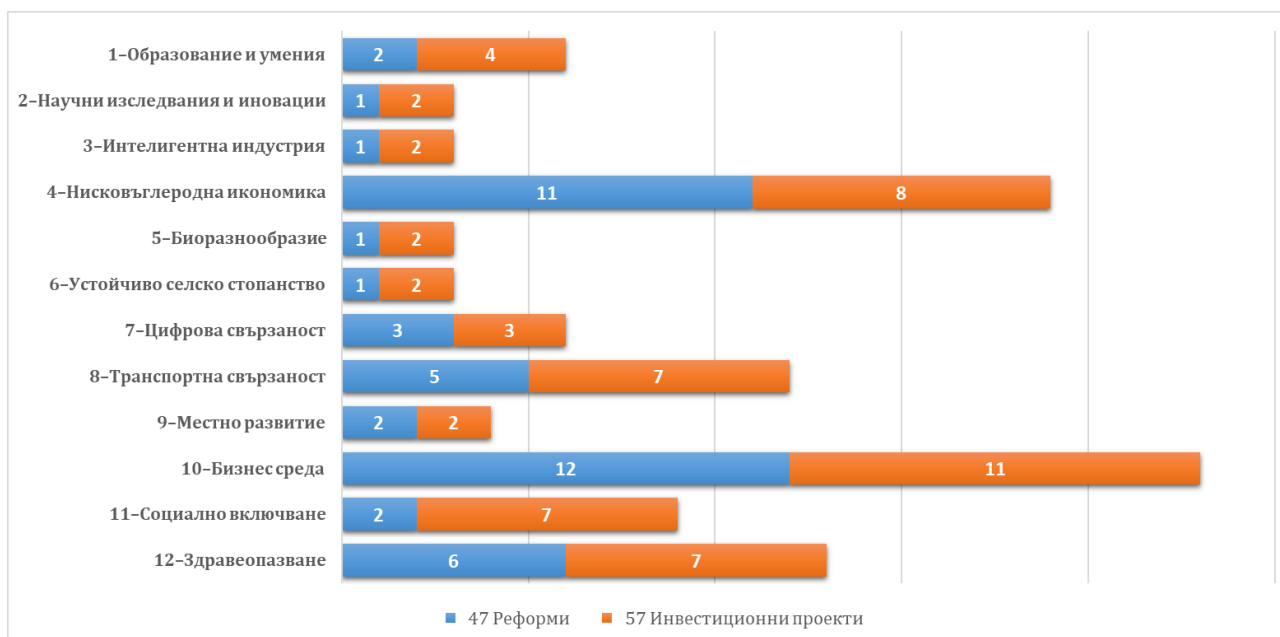
	25. Внедряване на Европейската система за управление на влаковете (ERTMS) на бордово оборудване на магистрални нулевомисионни електрически локомотиви и нулевомисионни електрически мотрисни влакове, които оперират по конвенционалната жп мрежа на Р България.	2022-2026	МТС
	26. Цифровизация по широкообхватната ТЕН-Т мрежа чрез внедряване на ERTMS, ниво 2 в железопътен участък Русе – Каспичан.	2022-2026	МТС, НКЖИ
	27. Осигуряване на бърза и конкурентна транспортна връзка с пазарите за бизнеса в Северна България чрез изграждане на интермодален терминал за товарни превози в района на гр. Русе.	2022-2026	МТС, НКЖИ
Концептуално ново управление на безопасността на движението по пътищата в единна интегрирана стратегическа рамка за периода 2021-2030 г.	28. Подобряване на безопасността на движение по пътищата в Република България чрез създаване на условия за устойчиво управление на пътната безопасност.	2021-2024	ДАБДП
Реформа за устойчива градска мобилност.	29. Осигуряване на устойчива транспортна свързаност чрез изграждане на участък от Линия 3 на метрото в гр. София.	2022-2026	Метрополитен ЕАД
	30. „Зелена мобилност“ – пилотна схема за подкрепа на устойчивата градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи.	2022-2026	МРРБ, ДАБДП НСОРБ
Осигуряване на ефективен достъп до интегриран обществен транспорт.	-	Q2/2022-Q4/2026	МТС
Електрическа мобилност.	-	Q2/2022-Q3/2023	МС (МРРБ, МИР, МОСВ)
9 – Местно развитие			
Нов регионален подход с пряко въвличане на местните общности в управлението на средствата от европейските фондове и инструменти.	-	Q2/2022	МРРБ
Продължаване на реформата във водния сектор.	31. Програма за изграждане/доизграждане/реконструкция на водоснабдителни и канализационни системи, вкл. и пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерациите между 2 000 и 10 000 е.ж.	2021-2026	МРРБ, ВиК Холдинг

		32. Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите.	2022-2026	МОСВ
Справедлива България	10-Бизнес среда			
	Достъпно, ефективно и предвидимо правосъдие.	33. Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата.	2022-2024	ВСС
		34. Цифровизация на ключови съдопроизводствени процеси в системата на административното правораздаване.	2022-2025	ВАС
	Противодействие на корупцията.	35. Трансформация на съществуващата в Прокуратурата на Република България информационна и комуникационна инфраструктура в нов тип - отказоустойчива, резервирана, производителна и защитена.	2022-2024	ПРБ
		36. Подобряване на качеството и устойчивостта на услугите в сферата на сигурността .	2022-2024	МВР
	Разширяване на използването на алтернативни способи за разрешаване на спорове и въвеждане на медиация, задължителна по някои видове дела.	37. Въвеждане на способи за алтернативно разрешаване на спорове в съдебната система в България - пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация.	2022-2026	ВСС
	Укрепване на процедурата по несъстоятелност.	-	Q3/2022	МП
	Цифрова реформа на българския строителен сектор.	38. Подкрепа на пилотна фаза за въвеждане на строително информационното моделиране (СИМ/ВІМ) в инвестиционното проектиране и строителството като основа за цифрова реформа на строителния сектор в България.	2022-2026	МРРБ
		39. Единна информационна система по устройство на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството.	2022-2026	МРРБ
	Регистрова реформа за разгръщане потенциала на електронното управление за подобряване на бизнес средата.	40. Надграждане на Центъра за аерокосмически наблюдения (ЦАН) - МВР с цел достигане на национално значение в космическата политика, изпълнение на европейските изисквания и ползите за хората.	2022-2024	МВР
41. Дигитализиране на информационни масиви в администрацията, съдържащи регистри данни и е-удостоверяване от регистри.		2022-2026	АМС, МЕУ	

Подобряване на рамката за управление на държавните предприятия.	-	2021-2022	МФ (АППК)
Рамка за борба с изпирането на пари.	-	2021-2022	МФ(ДАНС)
Подобряване на качеството на законодателния процес.	42. Инструмент за по-добро стратегическо планиране и управление на изпълнението.	2022-2025	НСИ
	43. Осигуряване на адекватна информационна и административна среда за изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост.	2021-2026	МФ
Обществени поръчки.	-	Q4/2021-Q3/2023	МФ, АОП
Разрастване България	-	Q4/2022-Q4/2023	МИР, МИИ
Съвет за икономически анализи	-	Q4/2022	АМС
II – Социално включване			
Реформа в сферата на минималните доходи.	-	Q2/2022-Q4/2022	МТСП
Реформата в областта на социалните услуги.	44. Модернизиране на дългосрочната грижа.	2022-2026	МТСП
	45. Предоставяне на помощни средства за лица с трайни увреждания.	2022-2024	МТСП
	46. Развитие на социалната икономика.	2022-2025	МТСП
	47. Модернизиране на Агенция за социално подпомагане.	2022-2024	МТСП
	48. Модернизиране на Агенция по заетостта.	2022-2024	МТСП
	49. Развитие на културните и творчески сектори.	2022-2026	НФ „Култура“
	50. Дигитализация на колекции на музеи, библиотеки и архиви.	2022-2026	МК
III – Здравеопазване			
Актуализиране на стратегическата рамка на сектор “Здравеопазване”.	-	Q2/2021-Q1/2023	МЗ

Развитие на електронното здравеопазване и на Националната здравна информационна система.	-	Q4/2021-Q1/2023	МЗ
Подобряване на привлекателността на здравните професии и насърчаване на по-балансирано разпределение на здравните специалисти на територията на цялата страна.	51. Модернизиране на лечебни заведения за болнична помощ.	2022-2026	МЗ
	52. Центрове за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдовите заболявания.	2022-2025	МЗ
	53. Модернизация на психиатричната помощ.	2022-2025	МЗ
	54. Изграждане на система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха.	2022-2026	МЗ
	55. Национална дигитална платформа за медицинска диагностика.	2022-2026	МЗ
	56. Подобряване на националната система за спешни комуникации 112.	2022-2024	МВР
Подобряване на достъпа до първична и извънболнична помощ	-	Q1/2023-Q4/2023	МЗ
Подобряване на достъпа до превантивни скринингови дейности	-	Q1/2023-Q4/2023	МЗ
Съвременно здравно образование в българското училище.	57. Развитие на извънболничната помощ.	2022- 2026	МЗ, МОН

Концентрацията на реформаторските усилия е най-висока в компонентите **10**–Бизнес среда и **4**–Нисковъглеродна икономика.

Фигура 2.6-1 – Дял на Реформите към Инвестиционните проекти.

Всички включени в НПВУ инвестиции и реформи съответстват на принципа „за ненанасяне на значителни вреди“ по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции.

Като задължителен елемент в структурата на ПВУ е извършена и оценка на въздействието на планираните реформи и инвестиции, в това число и прогнозно разпределение на финансовия ресурс по години, които потвърждават реалистичността на предложенията. Осъщественият процес на обществени консултации, способства за ангажиране на всички заинтересовани страни, включително социално-икономическите партньори, при изпълнението на плана и постигането на заложените цели.

2.7 НАЦИОНАЛНИТЕ ПРИОРИТЕТИ В ПЛАНА

На база Анализ на социално-икономическото развитие на България 2007-2017 г. за определяне на националните приоритети за периода 2021-2027 г. е изготвен списък с целите на политиките на правителството в областите, съфинансирани по Политиката за сближаване на ЕС, които ще се реализират в рамките на следните програми - РМС №196/2019, изм. и доп. с РМС №495/2020.

- а) „Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията“ с водещо ведомство - Министерството на иновациите и растежа;
- б) „Програма за образование“ с водещо ведомство - Министерството на образованието и науката;
- в) „Програма за околна среда“ с водещо ведомство - Министерството на околната среда и водите;
- г) „Програма за транспортна свързаност“ с водещо ведомство - Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията;
- д) „Програма за техническа помощ“ с водещо ведомство - администрацията на Министерския съвет;
- е) „Програма за развитие на регионите“ с водещо ведомство - Министерството на регионалното развитие и благоустройството;
- ж) „Програма за развитие на човешките ресурси“ с водещо ведомство - Министерството на труда и социалната политика;

- з) „Програма за храни и/или основно материално подпомагане” с водещо ведомство - Агенцията за социално подпомагане;
- и) „Програма за морско дело, рибарство и аквакултури” с водещо ведомство - Министерството на земеделието, храните и горите;
- к) Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони с водещо ведомство - Министерството на земеделието, храните и горите;
- л) Национална програма по Фонд „Вътрешна сигурност“ с водещо ведомство - Министерството на вътрешните работи;
- м) Национална програма по Фонд „Убежище и миграция“ с водещо ведомство - Министерството на вътрешните работи;
- н) Национална програма по Инструмента за финансовото подпомагане за управлението на границите и за визите като част от Фонда за интегрирано управление на границите с водещо ведомство - Министерството на вътрешните работи;
- о) Програми за европейско териториално сътрудничество, в които участва Република България, включително програмите за трансгранично сътрудничество: Република България – Република Сърбия, Република България - Република Турция, и Република България - Република Северна Македония, съфинансирани от Инструмента за предприєдинителна помощ, с водещо ведомство - Министерството на регионалното развитие и благоустройството.
- п) Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ с водещо ведомство - Министерство на иновациите и растежа.

2.8 ДОКУМЕНТИ, НЕОБХОДИМИ ДА ИЗГОТВИ БЪЛГАРИЯ ЗА ИНСТРУМЕНТИТЕ ПО NEXT GENERATION EU И МФР

- (1) МФР 2021-2027- Кохезионна политика
 - Програми – списък в РМС №196/2019, изм. и доп. с РМС №495/2020г.
 - Период 2021-2027 г.
- (2) REACT-EU
 - Разпределение на допълнителните средства по ОП 2014-2020 г. – РМС №573/2020; изменения на ОП.
 - Период 2021-2022 г.
- (3) Механизъм за възстановяване и устойчивост (**Регламент (ЕС) 2021/241** на Европейския Парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост)
 - **Национален план за възстановяване и устойчивост** – определя програмата за реформи и инвестиции.
 - Период 2021-2023 г.

2.9 ВРЪЗКА НА НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Плановете, програмите и стратегиите на европейско, международно и национално ниво, които биха могли да взаимодействат с НПВУ, са разгледани по-долу.

2.9.1 ОСНОВНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ НА ЕС

ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕВРОПА

В следствие на кризата, породена от пандемията от COVID-19 и необходимостта за справяне с нея, от Европейския съвет е одобрен **План за възстановяване на Европа**, който

се базира на **Многогодишна финансова рамка (МФР) 2021-2027 г.**³ и нов инструмент за възстановяване „**Следващо поколение ЕС**“ (NextGenerationEU) 2021-2026 г., който ще бъде извън МФР и ще се генерира посредством увеличаване на собствените ресурси на ЕС.

МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА

В приетите текстове на **Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093** на Съвета от 17 декември 2020 година за *определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027г.* са определени новите засилени приоритети^{4,5}:

❶ **Бюджетни кредити за поети задължения (Приложение I):**

1. Единен пазар, иновации и цифрова сфера;
2. Сближаване, устойчивост и ценности;
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване,
2б. Устойчивост и ценности,
3. Природни ресурси и околна среда;
4. Миграция и управление на границите ;
5. Сигурност и отбрана;
6. Съседните региони и светът;
7. Европейска публична администрация.

❷ **Специфична корекция на програмите и фондовете – списък (Приложение II, съгласно член 5):**

• към кредит 1:

- Програма „Хоризонт Европа“ - **Регламент (ЕС) 2021/695** на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 година за *създаване на **Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“**, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите;*
- Фонд InvestEU - насърчаване на стратегически, устойчиви и иновативни инвестиции - **Регламент (ЕС) 2021/523** на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 година за *създаване на програмата **InvestEU**.*

• към кредит 2б:

- Програма ЕС в подкрепа на здравето - **Регламент (ЕС) 2021/522** на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 година за *създаване на програма за действията на Съюза в областта на здравето (**EU4Health**) за периода 2021–2027 г.;*
- Еразъм+ - *Европейската програма за образование, обучение, младеж и спорт* - **Регламент (ЕС) 1288/2013** на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 година за *създаване на „Еразъм +“ — програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;*
- Програма „Творческа Европа“ - **Регламент (ЕС) 2021/818** на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 година за *създаване на програма „Творческа Европа“ (2021–2027 г.);*
- Програма Права и ценности - **Резолюция 2020/2072(INI)** на Европейския парламент от 7 октомври 2020 г. *относно създаването на механизъм на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права.*

• към кредит 4:

³ <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/mff2021-2027-ngeu-final>

⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0357_BG.html

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/12/17/multiannual-financial-framework-for-2021-2027-adopted/>

- Фонд „Интегрирано управление на границите“ - Регламент (ЕС) **2021/1060** на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визите (2021-27).

СЛЕДВАЩО ПОКОЛЕНИЕ ЕС (NEXT GENERATION EU)

В пакета влизат (подредени по големина на финансиране):

- **Механизъм за възстановяване и устойчивост (Регламент (ЕС) 2021/241)** - основен елемент на NextGenerationEU, чиято цел е да се смекчат икономическите и социалните последици от пандемията от коронавирус и да се повишат устойчивостта, издръжливостта и подготвеността на европейските икономики и общества за предизвикателствата и възможностите на екологичния и цифровия преход. Одобрените Планове за възстановяване и устойчивост на всяка Държава членка на ЕС са условия за получаване на достъп до средствата в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост.

На 13 юли 2022 г. Народното събрание прие проекта на Закон за ратифициране на Споразумението за финансиране по Механизма за възстановяване и устойчивост между Комисията и Република България (обн. ДВ бр. 57/2022 г.).

За да гарантира условия за прилагане на НПВУ на национално ниво, Министерският съвет прие три постановления:

- **Постановление № 80 на МС от 9 май 2022 г.** за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост;
- **Постановление № 114 на МС от 8 юни 2022 г.** за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост;
- **Постановление № 157 на МС от 7 юли 2022 г.** за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана.

Със Заповед на министъра на финансите ЗМФ-526/1.07.2022 г. е одобрена Система за управление и контрол (СУК) на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) на национално равнище, включително по отношение на мерките за превенция, установяване и коригиране на случаи на конфликт на интереси, корупция, измама и двойно финансиране и възстановяване на неправомерно получени средства от крайните получатели.⁶

- **Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа REACT-EU - Регламент (ЕС) 2020/2221** на Европейския парламент и на Съвета от 23 декември 2020 година по отношение на допълнителните средства и уредбата за изпълнение с цел оказване на помощ за улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и за подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU).
 - **Цел:** Инвестиции в краткосрочни действия за преодоляване на последиците от кризата.
 - **Механизъм:** Предимно безвъзмездни средства.

⁶ СУК е публикувана на страницата на МФ: <https://www.minfin.bg/bg/1573>

Чрез **NextGenerationEU** ще бъдат предоставени допълнителни средства и на други европейски програми или фондове, като:

- **Фонд за справедлив преход** (ФСП)⁷ - Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за създаване на *Фонда за справедлив преход* - първи стълб от **Механизма за справедлив преход** (МСП), който се ангажира с целите на **Европейския зелен пакт** и на **Парижкото споразумение**, като гарантира, че няма да има изоставени по пътя на ЕС към **климатична неутралност до 2050 г.** Механизмът ще се съсредоточи върху регионите и секторите *най-силно засегнати от прехода*, поради зависимостта си от изкопаеми горива или въглеродно интензивни процеси. Втори стълб обхваща гаранционна схема в рамките на **InvestEU** - насърчаване на стратегически, устойчиви и иновативни инвестиции, а трети стълб – заеман ресурс по линия на **Европейска инвестиционна банка** (ЕИБ).

ФСП цели да допринесе за смекчаване на социално-икономическото въздействие в най-засегнатите от прехода региони и сектори. Създаден е в рамките на политиката за сближаване. Ще се изпълнява при споделено управление в тясно сътрудничество с националните, регионалните и местните органи и заинтересованите страни.

- Подсилване на **Програмите за развитие на селските райони** - Регламент (ЕС) 2020/2220 на Европейския парламент и на Съвета от 23 декември 2020 година за определяне на някои преходни разпоредби във връзка с подпомагането от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) през 2021 г. и 2022 г.
- **Хоризонт Европа** - Регламент (ЕС) 2021/695;
- **Механизъм за гражданска защита на Съюза** - Решение (ЕС) 2019/420 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2019 година за изменение на Решение 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (RescEU).

ПОЛИТИКАТА ЗА СБЛИЖАВАНЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2021-2027Г.

Политиката на сближаване на ЕС (Регламент (ЕС) 2021/1060) определя 5 политически цели, подкрепящи растежа за периода 2021-2027 г.

1. по-конкурентоспособна и по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативна и интелигентна икономическа трансформация и регионална свързаност на информационните и комуникационни технологии (ИКТ);
2. по-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към него, превенция и управление на риска и устойчива градска мобилност;
3. по-добре свързана Европа чрез подобряване на мобилността;
4. по-социална и по-приобщаваща Европа чрез реализиране на Европейския стълб на социалните права;
5. Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на всички видове територии и местни инициативи.

В основата на политиката на сближаване на ЕС за периода 2021—2027 г. от една страна е икономическото, социалното и териториалното сближаване чрез устойчива конкурентоспособност, научни изследвания и иновации, цифров преход и целите на Европейския зелен пакт, и от друга - на Европейския стълб на социалните права.

⁷ Бюджетът на ФСП се формира, както следва: „Следващо поколение ЕС“ - 10 млрд. евро (цени 2018 г.); МФР – 7.5 млрд. евро (цени 2018 г.)

Новото законодателство засилва подкрепата за подготовеността на здравните системи и позволява по-добре да се оползотвори потенциалът на културата и туризма, които се оказаха сериозно засегнати от неотдавнашната криза. Същевременно то предоставя подкрепа за работещите и за мерките за справяне с младежката безработица и детската бедност.

Държавите членки ще разполагат с допълнителна гъвкавост за прехвърляне на средства между фондовете във всеки един момент от програмния период и ще се създадат повече възможности за държавите членки за завършване на операциите, които не са приключили по програмите за периода 2014—2020 г. Политиката на сближаване включва пълноценно функциониращ механизъм за реакция при кризи, така че да се осигури възможност за временни мерки за използването на средствата в отговор на извънредни и необичайни обстоятелства.

Връзката между националните приоритети и основните цели на Политиката за сближаване през периода 2021-2027г.е показана на **Фигура 2.9-1**.

Фигура 2.9-1 – Връзка между националните приоритети и основните цели на Политиката за сближаване през периода 2021-2027г.

НПВУ ще допринесе за постигане на целите на **Политиката на сближаване на ЕС** за периода 2021-2027 г. и не влиза в противоречие с нея.

3 ОРГАН ЗА ПРИЕМАНЕ/ОДОБРЯВАНЕ/УТВЪРЖДАВАНЕ НА ПЛАНА

Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България се приема от Министерския съвет.

4 МЯСТО ЗА ПУБЛИЧЕН ДОСТЪП ДО ДОКУМЕНТАЦИЯТА

Документите по доклада за ЕО с приложения и Нетехническо резюме на ЕО са предоставени за публичен достъп в Централна библиотека на БАН, София 1000, ул. „15 ноември”, № 1, всеки работен ден от 09.00 до 17.00 ч. и са публикувани на интернет страницата на Министерски съвет: <https://www.nextgeneration.bg/14>. Време за публичен достъп е **30 дни от датата на публикуване**: от 19.09.2022 г. до 20.10.2022 г.

5 ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ И НАЧИН ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩА

Обществено обсъждане ще се проведе на 21.10.2022г. (петък) от 10:00 до 12:00 часа в Залата на БАН „Проф. Марин Дринов“ (Централно управление), София 1000, ул. „15 ноември” № 1.

Становищата и мненията по доклада за ЕО до провеждане на срещата за обществено обсъждане могат да се депозират в Министерския съвет на адрес гр. София 1594, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 1, по електронна поща на адрес: Tz.Hinkova@government.bg, или по време на самата среща.